

GRUP: 3122

KARMA YEM FABRİKALARI

1. Ham Maddelerin alınması, tartılması ve depolanması:

Memleketimiz şartlarında depolama kapasitesinin yüksek tutulması, piyasada devamlı bol miktarda ve uygun miktarda ham madde bulunması yüzünden zorunlu görülmektedir. Depolamanın uygun şekilde yapılması şarttır. Kapasite üzerine etkili değildir.

2. İlk Temizleme:

Borular ve elevatörler içinde akıma mani olabilecek bir takım yabancı maddelerden (saman, taş, kağıt parçaları vs.) temizlemek gerekir. Mevcudiyeti şarttır.

3. Kuru Temizleme:

Bu tip temizleme cihazları genellikle ayrımı özgül ağırlığa göre yaparlar. Daneden daha hafif olan toz, kavuz ve diğer yabancı maddeler hava akımı vasıtasıyla uzaklaştırılır.

4. Öğütme:

Temizlemiş hububatın öğütülmesi bir yem fabrikasının en önemli işlerinden biridir (Taşlı öğütücüler (değirmen), metal dişli ve çekiçli öğütücüler, valsli öğütücüler). Genellikle yem fabrikalarında öğütme çekiçli değirmenlerle yapılır, darboğaz teşkil eder.

5. Dozajlama:

Dozajlama, imal edilmekte olan karma yemin, çeşitli ham maddelerin o yemin formülüne uygun bir şekilde tartılmasıdır.

Bir yem fabrikasının beyni dozajlama sistemidir. Dozajlama sistemleri:

- Elle tartma
- Otomatik gösterge sistemi
- Devamlı otomatik besleyiciler sistemi
- Delikli kayıt sistemidir.

6. Karıştırma:

Karıştırma yem fabrikalarında önemli bir faaliyettir. Karıştırıcılar yatay ve dikey olmak üzere iki kısma ayrılabilirler. Son teknolojiye yatay karıştırıcılar kullanılmaktadır. Kapasite üzerine direkt tesir eden faktörlerden biridir.

7. Peletleme:

Karma yemler pelet veya küp şeklinde olabirler. Karıştırma işleminden geçmiş karma yem rasyonları bir pelet makinasına verilir. Pelet yem imal eden fabrikalarda darboğaz peletleme makinasıdır.

8. Melas ve Yağ Tesisatı:

Melas hem ince hem de pelet yemlere katılabilir. Yem fabrikalarında yemlere hayvansal ve bitkisel yağlarda katılmaktadır.

9. Egzost Sistemi:

Hava akımını sağlayan bir aspiratör, toz zerrecelerini toplayan toz toplayıcı, aspiratör ve toz toplayıcılarını makinalara bağlayan uygun şekilde ve büyüklükteki borulardan teşekkül eder. Yem fabrikalarını toz patlamalarından korumak için bu sistem şarttır.

10. Üretilen karma yemlerin ambalajlanması, depolanması ve yüklenmesi:

Üretilen karma yemler ambalajlama tesisatına sevk edilirler. Burada tartılma, çuvalama, dikme ve etiketleme işlemleri yapılır. Bazı yem fabrikalarında karma yemler dökme olarak sevk edilirler.

Karma yem fabrikalarının kapasitelerinin tayininde öğütme (değirmen), karıştırma, palet yemi yapıyorsa paletleme ünitesinde 2 saatlik kronometraj yapılır. Palet yem üreten fabrikalarda paletleme dar boğaz teşkil eder. Ayrıca depolama, temizleme, dozajlama, ambalajlama üniteleri kontrol edilir.

Kapasite, kronometrajda bulunan darboğaz tespit edilerek 8 saat 300 iş günü üzerinden eksper heyetinin görüşüne göre % 80 veya % 90 işletme randımanı alınarak hesaplanır. Ancak, 24 saat çalıştıklarını belgeleriyle bağlı buldukları odaya belirten firmaların kapasiteleri 24 saat 300 iş günü üzerinden düzenlenir.

Büyükbaş ve küçükbaş hayvan yemlerinde ihtiyaç maddeleri:

- Tahıllar (arpa, buğday, çavdar, akderi, mısır, yulaf vb.)
- Yağlı tohum küspeleri (ayçiçek küspesi, fındık küspesi, pamuk tohumu küspesi, soya küspesi vb.)
- Hayvansal kökenli proteinler (Balık unu, et-kemik unu, kan unu, tavuk ve mezbaha kalıntıları, kemik unu vb.)
- Değirmen artıkları (Buğday kırığı, razmol, kepek, pirinç kepeği, bonkalite vb.)
- Bira fabrikaları artıkları (malt çimi, malt tozu vb.)
- Selektör altı bakliyat (mercimek, bakla, vb., ve kırıkları)
- Katkı maddeleri (Vitaminler, mineraller, melas, tuz, mermer tozu, kireç taşı (CaCo₃), ilaçlar)

Kanatlı hayvan yemlerinde ihtiyaç maddeleri:

- Tahıllar (arpa, buğday, mısır, çavdar)
- Yağlı tohum küspeleri (Ayçiçek küspesi, pamuk tohumu küspesi, soya küspesi, yer fıstığı küspesi, fındık küspesi vb.)
- Hayvansal kökenli protein kaynakları (Balık, et-kemik-kan unları vb.)
- Enerji kaynakları (Bitkisel yağlar vb.)
- Katkı maddeleri (Vitaminler ve mineraller premixleri, ilaçlar, tuz vb.)

Yukarıda belirtilen ihtiyaç maddeleri tescile bağlı olduğundan oranları belirtilmemiştir.

Ambalajlama:

Ambalajlar: jüt çuval 50 kg.'lık, polyester çuval 50 kg.'lık, kağıt ve bez torba 30 kg.'lık.

Firma imalat türü ve reçetelerine göre üretimde kullanılan ana ve yardımcı maddelerin oranları tespit edilerek, yıllık tüketim miktarları bulunan kapasiteye göre hesaplanır. Hesaplamaların kapasite raporu içinde gösterilmesi gerekir.